

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Nc/4/2020
Identifikačné číslo spisu:	4118209219
Dátum vydania rozhodnutia:	20.07.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:4118209219.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. Š., bývajúceho v G., O. A. XXXX/XXA, zastúpený JUDr. Ivetou Lenčేశ်ovou, advokátkou so sídlom v Nitre, Farská 50, IČO: 42 041 724, proti žalovanej B. Š., bývajúcej v G., M. XXX/X, zastúpenej JUDr. Michalom Krutekom, s. r. o., so sídlom v Trnave, ul. Hlavná 11, IČO: 47 254 581, o zaplatenie 78 000,- eur s prísł., vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 93/2018, o námietke zaujatosti proti sudcov Krajského súdu v Nitre, takto

rozhodol:

Sudkyne Krajského súdu v Nitre Mgr. Ingrid Radošická Váľlová, JUDr. Katarína Marčeková a Mgr. Andrea Szombathová - Poláková n i e s ú v y l ú č e n é z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 9 Co 86/2020.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom Okresným súdom Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) pod sp. zn. 12 C 93/2018 žalovaná v odvolacom konaní podaním z 31. decembra 2019 vzniesla námietku zaujatosti proti sudcom Krajského súdu v Nitre z dôvodu, že žalovaná sa dňa 30. decembra 2019 náhodne dozvedela, že manželka navrhovaného svedka N. Š. je dcérou bývalého sudcu JUDr. Štefana Harbutu, ktorý pôsobil na Krajskom súde v Nitre minimálne do roku 2015. Vzhľadom na osobné a priateľské vzťahy sudcov Krajského súdu v Nitre k dcéram JUDr. Štefana Harbutu možno mať odôvodnené pochybnosti o objektívnej nestrannosti všetkých sudcov Krajského súdu v Nitre vo vzťahu k žalobcovi. Poukázala na iné konanie vedené pod sp. zn. 2 Nc 6/2010, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky vylúčil všetkých sudcov Krajského súdu v Nitre z dôvodu, že otec matky maloletých detí bol v tom čase sudcom Krajského súdu v Nitre.

2. Na Krajskom súde v Nitre vec napadla do senátu 9 Co v zložení Mgr. Ingrid Radošická Váľlová - sudca spravodajca, JUDr. Katarína Marčeková, Mgr. Andrea Szombathová - Poláková, členky senátu. Z obsahu ich vyjadrení k vznesenej námietke zaujatosti žalovanou vyplýva, že nemajú žiadny vzťah k predmetu sporu, k stranám sporu ani k ich zástupcom. JUDr. Štefan Harbuta je ich bývalým kolegom, s ktorým Mgr. Ingrid Radošická Váľlová a Mgr. Andrea Szombathová - Poláková nie sú v kontakte, okrem náhodných stretnutí. Sudkyňa JUDr. Katarína Marčeková vo vyjadrení uviedla, že s JUDr. Štefanom Harbutom je okrem kolegiálneho vzťahu aj v priateľskom vzťahu, stretáva sa s ním

príležitostne. Pozná aj jeho mladšiu dcéru, s ktorou nie je v žiadnom bližšom vzťahu.

3. Podľa § 49 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 (ďalej len „CSP“) sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. z 1. septembra 1992 v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavy“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „nadriadený súd“) ako nadriadený súd Krajskému súdu v Nitre (§ 54 ods. 2 CSP) posudzoval opodstatnenosť vznesenej námietky zaujatosti z hľadiska existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu so zreteľom na jeho pomer k sporu, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu a rozhodnutia o spore, alebo k stranám sporu, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom pomere (tak pozitívnom alebo negatívnom) k nim, alebo k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní.

5. Súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavnoprávna úprava práva na spravodlivý proces zakotvená v čl. 46 ústavy zároveň na druhej strane zaručuje aj právo na to, aby právna vec strany sporu nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 ods. 1 ústavy.) Obsahom práva na prerokovanie vecí pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Jeho obsahom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (napr. rozhodnutia Ústavného súdu slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 73/97, sp. zn. I. ÚS 27/98, sp. zn. II. ÚS 121/03). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu ako tzv. zákonný sudca, ktorý by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania.

6. Európsky súd pre ľudské práva pri posudzovaní nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru (napr. rozhodnutie vo veci Piersack c. Belgicko). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Vychádza z prezumpcie nestrannosti, pokiaľ nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva dôkaz o skutočnej zaujatosti (napr. rozhodnutie vo veci Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych príznakov. Uplatňuje sa tzv. teória zdania nezaujatosti podľa ktorej platí, že „spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná“. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (napr. rozhodnutie vo veci Delcourt proti Belgicku). Rozhodujúcim prvkom pri posudzovaní námietky zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava strany je objektívne oprávnená a relevantná. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych dostatočne závažných skutočnostiach.

7. Z obsahu vznesenej námietky zaujatosti žalovanou (č. 1. 436 spisu) nevyplývajú žiadne konkrétne

skutočnosti odôvodňujúce pochybnosti o nestrannosti a nezáujatosti odvolacieho senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vállovej, predsedníčky senátu a sudkyne spravodajkyne, ako aj Mgr. Andrey Szombathovej - Polákovej, JUDr. Kataríny Marčekovej, členiek senátu. Ich kolegiálny vzťah s bývalým sudcom JUDr. Štefanom Harbutom, nezakladá dôvodné pochybnosti o ich nezáujatosti. JUDr. Štefan Harbuta, ani jeho mladšia dcéra nie sú stranou v spore, a preto ani priateľský vzťah spojený s príležitostným stretávaním sa s bývalým kolegom u JUDr. Kataríny Marčekovej, nevzbudzuje dôvodné pochybnosti o jej nestrannosti.

8. Z týchto dôvodov nadriadený súd Krajskému súdu v Nitre rozhodol o nevyhlúčení namietaných sudkýň z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 9 Co 86/2020.

9. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.